

Lublin, 29.11.2021

Dr hab. Katarzyna Sokołowska
Instytut Neofilologii
Katedra Anglistyki i Amerykanistyki
UMCS, Lublin

**Recenzja dorobku dr Małgorzaty Hołdy w związku z wszczęciem postępowania
habilitacyjnego w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie literaturoznawstwo**

Kariera naukowa Habilitantki biegnie dwutorowo: jest ona absolwentką anglistyki, uzyskała tytuł doktora na podstawie rozprawy pt. *Between Liberal Humanism and Postmodernist Fun: Malcolm Bradbury's Fiction* a także absolwentką studiów doktoranckich z filozofii na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie, które zwieńczyła rozprawą doktorską pt. *Paul Ricoeur's Concept of Subjectivity and the Postmodern Claim of the Death of the Subject* w 2017 roku. O wysokiej wartości tej rozprawy świadczy przyznana przez Rektora UP JP II w Krakowie nagroda za najlepszą pracę doktorską. Jak widać, z racji wykształcenia Habilitantka ma znakomite kompetencje do badania związków filozofii i literatury.

Habilitantka przedstawiła jako swoje osiągnięcie naukowe książkę pt. *On Beauty and Being: Hans-Georg Gadamer's and Virginia Woolf's Hermeneutics of the Beautiful*, która ukazała się w wydawnictwie Peter Lang w 2021 roku. Książka dr Małgorzaty Hołdy jest rezultatem wieloletnich studiów Habilitantki nad filozofią hermeneutyczną i twórczym projektem udowadniającym zasadność posługiwania się kategoriami hermeneutyki w badaniach nad literaturą. Monografia wnosi oryginalną perspektywę w dotychczasowe badania nad filozoficznymi aspektami twórczości Virginii Woolf, tym bardziej że stanowi pierwsze tego typu całościowe opracowanie zestawiające hermeneutyczną myśl Hansa-Georga Gadamera z literacką wizją angielskiej pisarki.

Habilitantka rozpoczyna pierwszą część pracy pt. „Beauty as a Mode of Being” od przedstawienia głównych zasad estetyki Gadamera, jego rozumienia piękna, które wyrasta z myśli Platona, Kanta i Heideggera oraz koncepcji jedności piękna i Bycia. Szczególnie istotne dla dalszego wywodu jest podstawowe w estetyce Gadamera rozróżnienie *Erfahrung* i

Erlebnis. Odchodząc od estetycznych koncepcji Kanta, od subiektywizmu w pojmowaniu piękna oraz koncepcji sztuki jako reprezentacji Gadamer ujmuje doświadczenie estetyczne jako dialog odbiorcy i dzieła. W estetycznej filozofii Gadamera, jak to poruszająco sformułowała Autorka, piękno jest „egzystencjalnym wyzwaniem”, czymś więcej niż tylko źródłem estetycznej przyjemności. Jak dowodzi Autorka właśnie tak rozumiane piękno, które niepokoi i tym samym prowadzi do *metanoi*, funkcjonuje w tekstach Woolf. Zarówno Gadamer jak i Woolf traktują piękno jako kluczowy aspekt Bycia, centrum ludzkiego doświadczenia i przyjmują hermeneutyczną perspektywę na piękno dostrzegając w nim niezbywalny aspekt Bycia. W swojej pracy Habilitantka z powodzeniem argumentuje, że ta hermeneutyczna perspektywa realizuje się zarówno w formie dyskursu filozoficznego u Gadamera jak i dyskursu literackiego w tekstach Woolf. Autorka odwołuje się do aspektów piękna zdefiniowanych przez Gadamera, blasku, oczywistości, proporcjonalności i bada ich obecność w powieści Woolf *Do latarni morskiej* koncentrując się na przyjęciu pani Ramsay. W tej scenie skupiają się główne tematy powieści, odkrywanie źródła prawdy w pięknie, jedność prawdy, piękna i miłości czy przenikanie transcendencji do immanentnego świata przemijania. Odwołując się do koncepcji piękna Platona, która łączy Gadamera i Woolf, Autorka dostrzega intertekstualne echa *Uczty* w obecności hierarchicznie uporządkowanych stopni miłości, które uosabiają uczestnicy przyjęcia, od najniższej miłości zmysłowej aż do najwyższej idei. Autorka trafnie wskazuje na podobieństwa między platońską alegorią jaskini a sceną przyjęcia, która opiera się na prezentacji gości przypominających cienie pozbawione substancji oraz na opozycji przestrzeni trwałości i pewności oraz przestrzeni płynności i migotliwej zmienności. Nawiązując do platońskiego obrazu ludzi-więźniów pozbawionych oglądu idei Autorka zwraca uwagę na te elementy dyskursu w opisie przyjęcia, które stawiają pytanie o naturę rzeczywistości. Również przekonująco uzasadniona jest analogia przyjęcia pani Ramsay i Eucharystii, w czym wyraża się główny temat powieści, czyli objawienie transcendencji w doczesności. Rozpoznając w obrazie świata *Do latarni morskiej* jedność piękna i światła, która prowadzi do pytania o rozumienie Bycia Autorka proponuje interpretację światła w kategoriach hermeneutyki Heideggera jako figury transcendencji, która wkracza w doczesność i przemienia ją w piękno. W swojej precyzyjnej analizie semantycznej obrazów, kształtów i kolorów Autorka wydobywa hermeneutyczny wymiar jedności pani Ramsay ze światłem. Autorka zwraca uwagę na zbieżną koncepcję prawdy u Gadamera i Woolf jako poszukiwania sensu i rozumienia Bycia i siebie samego, nieskończonego procesu pozbawionego zwieńczenia. Należy zgodzić się z Autorką, że na to rozumienie prawdy wskazuje impresjonistyczna metoda reprezentacji typowa dla Woolf,

hermeneutyczna otwartość i wielogłosowość jej tekstów. W ujęciu Autorki takim symbolicznym poszukiwaniem prawdy i sensu bycia-w-świecie, które są zakorzenione w pięknie jest doskonalenie formy obrazu przez Lily Briscoe. Podobnie pani Ramsay pochłonięta refleksją i interpretacją swych doświadczeń wpisuje się w hermeneutyczny projekt nadawania znaczenia swej egzystencji. Wśród wielu intrygujących pomysłów interpretacji tekstu w tej części wywodu zwraca uwagę twierdzenie Autorki, że chwila komunii pani Ramsay z promieniem światła stanowi zerwanie z tradycyjnym negatywnym waloryzowaniem kobiecości i wskazuje na redefinicję kobiecości jako źródła mądrości, a także propozycja, aby z innej perspektywy spojrzeć na centralną dla powieści symbolikę latarni, którą Autorka wpisuje w swoją koncepcję tekstu Woolf jako hermeneutycznej refleksji nad pięknem odchodząc od standardowej interpretacji, która wiąże latarnię z surowością, męskim egoizmem i nieugiętym racjonalizmem pana Ramsaya.

W części drugiej pt. „The Restorative Capacity of Beauty” Habilitantka koncentruje się na kolejnej zbieżności w rozumieniu piękna przez Gadamera i Woolf, którą identyfikuje jako odnawialną moc piękna oraz na związku podstawowej dla estetyki Gadamera koncepcji spotkania estetycznego jako gry z ideą powtarzalności obecną u Woolf. We wstępnych partiach tej części Autorka rekapitułuje refleksje Gadamera na temat piękna, które pochłania i wywołuje stan ekstazy, co wyzwala z przymusu powszedniości. Woolf podobnie do Gadamera nadaje kontemplacji piękna charakter gry i moc angażowania odbiorcy w dialog z dziełem. W powieści Woolf *Pani Dalloway* tę postawę zachwytu, a nie konfrontacji egzemplifikują Klarysa i Septimus, których zaangażowanie w ciągły wysiłek interpretacji paradoksów swojego bycia-w-świecie posiada oczywisty hermeneutyczny wymiar. Powieść Woolf realizuje Gadamerowski model doświadczenia estetycznego jako gry i pozwala dostrzec piękno zakorzenione w cykliczności, która funkcjonuje nie tylko jako temat, ale która wpisuje się w samą strukturę narracji. Habilitantka formułuje przekonującą i wnikliwą tezę, zgodnie z którą przyjęcia Klarysy Dalloway realizują zasadę cykliczności życia, przekształcając zwyczajność w doświadczenie piękna i otwierają drogę do rozumienia sensu ludzkiej egzystencji, natomiast dość oszczędnie odwołuje się do tekstu dla uzasadnienia tej tezy. Te rozważania Habilitantki sugerują możliwość porównania przyjęcia pani Dalloway i pani Ramsay w *Do latarni morskiej* jako przestrzeni objawiania się piękna i nasuwają pytanie, do jakiego stopnia te kluczowe w obu powieściach sceny spełniają strukturalnie i tematycznie podobną funkcję. Badając, jak w *Pani Dalloway* piękno łączy się z cyklicznością życia i z doświadczeniem skończoności, Autorka podkreśla rolę przeszłości, która ciągle odtwarza się w teraźniejszości, pozwala Klarysie rozumieć dialektykę życia i śmierci, oswajać się z

nieustanną obecnością śmierci w życiu. Właśnie w stosunku Klarysy do Septimusa i reakcji na jego samobójstwo odzwierciedlającej postawę zrozumienia i otwartości na Innego Autorka rozpoznaje łączność wizji Woolf z myślą Gadamera. Zrozumienie Bycia dokonuje się poprzez piękno, które w *Pani Dalloway* towarzyszy chwilom wglądu w rzeczywistość, ale też objawia się w zwyczajności, w powtarzalnych rutynowych czynnościach. Autorka przekonująco pisze o przenikaniu się obrazów piękna i codzienności w *Pani Dalloway*, choć ogranicza się do syntetycznych komentarzy i w niewielkim stopniu odwołuje się do tekstu dla egzemplifikacji swojej tezy. Idąc tropem Heideggera, Autorka utożsamia piękno Dasein z byciem-ku-śmierci, a to założenie kieruje uwagę na czas w powieści Woolf. Autorka przeprowadza wnikliwą analizę zarówno tematycznej jak i strukturalnej funkcji czasu w powieści oraz ścierania się sprzecznych koncepcji czasu jako zjawiska zewnętrznego wobec świadomości oraz jako wewnętrznego doświadczenia, które stwarza ciągłość przeszłości w teraźniejszości, co przekazuje technika strumienia świadomości. Tak subiektywnie rozumiany czas sprzyja objawianiu się Bycia w nagłym przebłysku chwili przywracając poczucie obcowania z pierwotnym obrazem świata. Wywód Autorki w tej części przynosi teoretycznie pogłębione uzasadnienie twierdzenia o hermeneutycznym wymiarze piękna w *Pani Dalloway* i wnikliwe rozpoznanie jak jego potencjał wywoływania przemiany wpływa na bohaterów powieści Woolf.

W części trzeciej pt. „The Beauty of Poetry as a Gateway to Being” Autorka wychodzi od refleksji Heideggera i Gadamera podkreślającej wartość poezji jako objawienia się Bycia. Jak stwierdza Autorka ta idea leży u podłoża odrzucenia konwencjonalnej narracji na rzecz lirycznej medytacji w *Falach*. Woolf nadaje *Falom* liryczny charakter zastępując narrację chronologicznie relacjonującą zdarzenia zapisem działania umysłu i subiektywnej percepcji. W tym celu odwołuje się do emocji i doświadczeń zmysłowych poprzez akumulację impresjonistycznych obrazów, które przyjmują formę kolażu i które wzmagają świadomość tego, co niematerialne i niewyrażalne. Wśród obrazów ewokujących uczucia i wizualne czy słuchowe wrażenia dominują obrazy fal i morza, które budują spójność strukturalną i tematyczną tekstu. Wyartykułowane w hermeneutycznych kategoriach refleksje Autorki na temat morza jako figury zarazem skończoności i cykliczności życia, a tym samym jako paradygmatu ludzkiej egzystencji, pozostawiają jednak pewien niedosyt w zakresie egzemplifikacji tych stwierdzeń. Autorka słusznie zwraca uwagę na cechy kompozycji lirycznych powieści Woolf, które nadają im charakter utworów muzycznych, ale jednocześnie nie przeprowadza szerszej analizy dla uzasadnienia tej tezy. Autorka odwołuje się do Gadamera, który rozwijając myśl Heideggera, ujmuje poezję jako *parousię*, uobecnienie

całości doświadczenia i dowodzi, że podobne pragnienie przekazania całości doświadczenia bycia-w-świecie realizuje się w tekstach Woolf poprzez ich intensywną liryczność. Cenne i oparte na dogłębnej interpretacji powieści Woolf są uwagi Autorki dotyczące realizacji programu estetycznego Heideggera i Gadamera w poetyckiej narracji *Fal*, w jej wielogłosowości, która odsłania związek słowa z Byciem. Autorka trafnie zaznacza, że wieloznaczny w swej naturze język metaforyczny jest kluczowy dla kreacji lirycznego wymiaru tekstów Woolf, *Pani Dalloway*, *Do latarni morskiej* i *Fal*, stanowi odpowiedź na niemożność przekazania tego, co niewyraźalne poprzez słowo i sprzyja nasycaniu obrazów rzeczywistości tym, co duchowe, tym samym dekonstruując opozycję sacrum i profanum. Dochodzi tu do głosu wrażliwość Woolf na doświadczenia duchowe, która łączyła się ze sprzeciwem wobec dogmatów religijnych i z ateizmem. Autorka określa tę postawę mianem nowoczesnego mistycyzmu, który zaprzecza istnienia nadrzędnej osobowo pojętej boskości, natomiast dostrzega blask piękna i sakralny wymiar codzienności. Zwraca przy tym uwagę na kluczową funkcję tej formy mistycyzmu w konstrukcji postaci w powieściach Woolf, które pozostając poza religijną ortodoksją poszukują mistycznej jedności z tym, co ich przerasta, z transcendencją symbolizowaną przez światło latarni morskiej w przypadku pani Ramsay czy ze wspólnotą dopełniającą poczucie braku doświadczanego przez sześcioro przyjaciół w *Falach*.

Monografia dr Hołdy opiera się na dogłębnej znajomości hermeneutyki w jej różnych wersjach, przede wszystkim jako filozofii wyrastającej zarówno z refleksji egzystencjalnej jak i metafizycznej. Z równie dużym znanstwem pisze Autorka o twórczości Virginii Woolf. We wstępie pracy Autorka zaznacza swoje metodologiczne preferencje, wskazując, że zamierza badać zbieżności między hermeneutyczną estetyką Gadamera a literackim dziełem Woolf, traktując je jako formę spotkania i twórczego dialogu. Autorka zastrzega, że teksty Woolf nie stanowią ilustracji filozoficznych idei, ale literatura jest dla pisarki raczej medium, poprzez które wyraża swoje filozoficzną refleksję. Takie podejście determinuje konsekwentne konstruowanie wywodu z perspektywy filozoficznej i tendencję do uogólniania aspektów narracji czy obrazowania bez bardziej szczegółowego odwoływania się do samych tekstów Woolf. Przy przewadze tego typu refleksji jest nieuniknione, że analiza metodą „close reading” schodzi niejednokrotnie na plan dalszy. Niemniej całość argumentacji nie pozostawia wątpliwości, że Autorce udało się zrealizować postawiony na początku pracy cel badawczy i wykazać zbieżności koncepcji estetycznych Gadamera i estetycznej wizji ożywiającej wybrane teksty angielskiej pisarki. Poprzez dobrze poprowadzony podział na rozdziały Habilitantka nadaje wyrazistą i logiczną strukturę pracy: w początkowych

rozdziałach każdej z trzech części wychodzi od nakreślenia zasad estetyki Gadamera, aby następnie skoncentrować się na tekstach Woolf w ich hermeneutycznym wymiarze. Bardzo dobrym rozwiązaniem są rozdziały kończące każdą część rozprawy, w których Autorka rekapitułuje dotychczasowe rozważania. Habilitantka imponuje szerokością spojrzenia filozoficznego i literaturoznawczego, porusza się swobodnie zarówno w obszarze badań nad myślą hermeneutyczną jak i w zakresie refleksji literaturoznawczej, umiejętnie posługuje się warsztatem zarówno filozofa jak i filologa. Wykazuje się dużą erudycją filozoficzną umieszczając swoje dociekania w obszernym kontekście filozoficznym, który oświetla idee piękna z różnych stron i sięgając do Platona, Arystotelesa, Plotyna, Augustyna, Tomasza z Akwinu, aż po Kanta, Hegla, Kierkegaarda i Nietzschego. Autorka konsekwentnie wpisuje klasyczne ujęcia piękna w hermeneutyczny dyskurs uwzględniając inspiracje myślą Heideggera i w mniejszym stopniu Ricoeura. Zarazem nasycy swój wywód odniesieniami do tradycji literatury europejskiej, głównie do angielskiej i niemieckiej poezji romantycznej i modernistycznej, do Goethego, Hölderlina, Rilkego, Celana, Hopkinsa, Yeatsa, T.S. Eliota, ale też prozy Joyce'a i Prousta, co nie tylko podnosi poznawcze wartości pracy, ale też pokazuje powszechność przenikania się dyskursu filozoficznego i literackiego. Wnikliwe teoretyczne rozważania ukazują nowe aspekty piękna w tekstach Woolf jak choćby moc wywoływania *metanoi* i odrodzenia, czy piękno obecne w powtarzalności i leżą u podłoża wielu znakomitych propozycji interpretacyjnych. Oryginalna teza badawcza i wywód świadczący o nowatorskim spojrzeniu na teksty Virginii Woolf prowadzą do konkluzji, że książka dr Małgorzaty Hołdy wypełnia lukę w badaniach nad twórczością angielskiej pisarki, a zarazem stanowi wartościowy wkład w rozważania nad kwestią, czy literaturę można traktować jako formę filozofowania.

DOROBEK NAUKOWY, ORGANIZACYJNY I DYDAKTYCZNY

Podoktorski dorobek publikacyjny Habilitantki jest obszerny i jakościowo znaczący. Obejmuje dwie książki (licząc zgłoszoną monografię), szereg artykułów opublikowanych w monografiach (7) oraz w czasopismach (20), w tym dwa artykuły napisane we współpracy z Dominiką Galuńską, a także cztery artykuły przyjęte do druku oraz tłumaczenia do czasopism zagranicznych i do monografii pt. *World Youth Days. A Testimony to the Hope of Young People*. W dorobku Habilitantki oprócz tekstów literaturoznawczych można znaleźć również teksty *stricte* filozoficzne. Są to artykuły poświęcone zagadnieniom hermeneutyki Ricoeura, Heideggera i Gadamera oraz monografia pt. *Paul Ricoeur's Concept of Subjectivity and the*

Postmodern Claim of the Death of Subject opublikowana w Wydawnictwie Naukowym Akademii Ignatianum w Krakowie w 2018 roku. Należy też odnotować, że Habilitantka opublikowała wiele artykułów w prestiżowych czasopismach naukowych jak *Logos i Etos* i w czasopismach zagranicznych (Słowenia, Litwa).

W dorobku Habilitantki z obszaru literaturoznawstwa zwracają uwagę bardzo dobrze skonstruowane teksty dotyczące postmodernistycznej literatury brytyjskiej. Zwięzłe, ale treściwe artykuły “Acting and Being; Image/Identity Inversion in Angela Carter’s ‘Flesh and the Mirror’”, w którym Habilitantka rozwija temat kryzysu tożsamości, przeprowadzając pomysłową analizę motywu lustra oraz “Rose Tremain’s ‘My Wife is A White Russian.’ Colours and Sounds, a Tale of Love or Loss?”, który przynosi strukturalistyczną interpretację tytułowego opowiadania opierającą się na wnikliwym rozpoznaniu binarnych opozycji, zwracają uwagę swoją przejrzystą, uporządkowaną argumentacją. W artykule “Unreliable Stories, Vacillating Borders, and Impossible Possibilities – An Attempt at a Deconstructive Reading of Graham Swift’s Short Story ‘Seraglio’” Habilitantka skupia się na problematycznej relacji między fikcją i rzeczywistością i umiejętnie buduje przejrzysty wywód, który opiera się na precyzyjnym wydobyciu z tekstu sprzecznych znaczeń prowadzących do dekonstrukcji binarnych opozycji fundamentalnych dla opowieści o kryzysie relacji. W artykułach “Emasculating the Masculine; Eulogizing the Feminine – Malcolm Bradbury’s *Rates of Exchange*, *The History Man* and ‘Composition’” oraz “Whose Body Is This? Playing with the Body Politics in Malcolm Bradbury’s ‘Composition’ and ‘Miniature Golf’” Habilitantka proponuje feministyczną interpretację tekstów Bradbury’ego, która w przemyślany i logiczny sposób łączy różne koncepcje męskości, kobiecości i seksualnej tożsamości w ujęciu Cixous, Irigaray i Kristevej. Równie udanym pod względem metodologii i interpretacji jest artykuł “Echoes and Voices: The Spectacle of a Lost Self – Beryl Bainbridge’s ‘Clap Hands, Here Comes Charlie’”, w którym kategorie psychoanalizy Freuda, Junga i Lacana oraz elementy dekonstrukcji i analizy intertekstualnej posłużyły do rozpatrywania kwestii dezintegracji „ja”.

Dorobek Habilitantki, także przed doktoratem, wskazuje na ciągłość zainteresowania interdyscyplinarnymi badaniami nad literaturą z perspektywy filozofii. Opublikowany jeszcze przed doktoratem artykuł “The Other or the Same; Identity Dilemma in Malcolm Bradbury’s *Rates of Exchange*” przynosi udane, przekonujące odczytanie motywu podróży jako figury poszukiwania tożsamości przez pryzmat filozofii inności Levinasa wzbogacone o odwołanie do Bubera i jego filozofii spotkania. Artykuł “Evasion or/and expiation? – Telling/reading stories in *A Pale View of Hills* and *An Artist of the Floating World* by Kazuo Ishiguro” to

kolejne spojrzenie na literaturę z perspektywy filozoficznej, tym razem hermeneutyki Ricoeura, a przy tym pogłębiona i dobrze uzasadniona interpretacja opowiadań brytyjskiego pisarza. W artykule "The Other, the Irrevocability of Death and the Aporia of Mourning – the Hermeneutic Approach" Habilitantka poświęca większą część swego wywodu głównie filozoficznym (Heidegger, Derrida, Levinas), ale też psychoanalitycznym konceptualizacjom śmierci i żałoby, a w końcowej partii tekstu proponuje zastosowanie teoretycznych kategorii do ciekawej, choć niezbyt rozbudowanej analizy opowiadania Kiplinga „The Gardener”. W dwóch artykułach, "Aporia of Time in Virginia Woolf's *Mrs. Dalloway* and 'Kew Gardens' in the Light of Paul Ricoeur's Hermeneutics" oraz "The (Self)portrait of a Writer: A Hermeneutic Reading of Virginia Woolf's (Auto)biographical Writings," Habilitantka podejmuje badania nad twórczością angielskiej pisarki, które zaowocują książką habilitacyjną. W pierwszym artykule wychodząc od rozważań Ricoeura nad powieścią *Pani Dalloway* Habilitantka przedstawia oryginalne i nowatorskie objaśnienie paradoksalnego doświadczenia czasu w tekstach Woolf, temat, do którego powraca w innym ujęciu w zgłoszonej monografii. Następny artykuł zawiera wnikliwe spojrzenie na kwestię podmiotowości u Woolf. Autorka zauważa, że Woolf nie tyle dekonstruuje podmiot, co podkreśla płynność granic „ja” i wskazuje na nigdy nie podlegający sfinalizowaniu proces autokreacji, który nie zamyka się w trwałej, na zawsze skryształizowanej formie. Oprócz tego artykuł stanowi solidne, syntetyczne wprowadzenie do autobiograficznych tekstów Woolf, których bynajmniej nie można marginalizować jako drugorzędnych i jakościowo gorszych od jej kanonicznych dzieł, a które przynoszą interpretacje i ważne komentarze pisarki na temat własnych tekstów budując istotny kontekst dla zrozumienia jej twórczości. Artykuły, składające się na przedstawiony do oceny dorobek potwierdzają bardzo dobry warsztat naukowy Habilitantki, dyscyplinę metodologiczną, ale też umiejętność konstruowania spójnej metodologii w oparciu o różnorakie teoretyczne podejścia.

Habilitantka bierze aktywny udział w życiu naukowym prezentując wyniki swoich badań na licznych międzynarodowych konferencjach filozoficznych i literaturoznawczych organizowanych przez krajowe i zagraniczne ośrodki naukowe, między innymi przez Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Jagielloński, Arizona State University, Bar – Ilan University czy Memorial University of Newfoundland, a także na konferencjach PASE, International Summer School in Philosophy and Education oraz na seminariach organizowanych przez International Institute for Hermeneutics i Uniwersytet Warszawski. W sumie Habilitantka wygłosiła 21 referatów, co stanowi solidne świadectwo jej znaczącej obecności w życiu naukowym, także na forum międzynarodowym. O tej obecności świadczy

też przynależność Habilitantki do stowarzyszenia Virginia Woolf Society of Great Britain oraz funkcja Junior Associate Fellow w International Institute for Hermeneutics, które wskazują na konsekwentną realizację interdyscyplinarnych założeń jej pracy naukowej. Do swojej aktywności badawczej związanej ze współczesną filozofią francuską Habilitantka może zaliczyć staż naukowy na Uniwersytecie Wiedeńskim, który odbyła we ramach stypendium Erasmusa w 2015 roku. Inną płaszczyzną, na której Habilitantka potwierdza swoje zaangażowanie naukowe są obowiązki redaktorskie, które pełni w czasopismach naukowych polskich i zagranicznych. Są to funkcje redaktora tematycznego w czasopiśmie naukowym *Text Matters* (od 2021 roku), członka Rady Naukowej i recenzenta *Philosophy Study* (USA) oraz recenzenta *Analecta Hermeneutica*.

Dydaktyczna działalność Habilitantki obejmuje spory zakres tematycznie zróżnicowanych kursów. Oprócz zajęć ściśle związanych z literaturoznawczą specjalizacją naukową, Habilitantka prowadziła też zajęcia dotyczące teorii i praktyki tłumaczenia, języka mediów i retoryki praktycznej. Zwraca uwagę duże obciążenie w zakresie promocji prac licencjackich (promocja 80 prac oraz recenzowanie). Habilitantka może też wykazać się udziałem w Projekcie Unijnym, w Katedrze Automatyki i Technik Informacyjnych, WIEiK, Politechniki Krakowskiej (NCBR, nr. proj. POKL.04.01.02-00-107/10) na stanowisku starszego wykładowcy oraz funkcją opiekuna studentów Erasmusa (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa we Włocławku). Habilitantka doskonalila swoje kompetencje dydaktyczne w zakresie metodyki nauczania języka angielskiego podczas stażu finansowanego z grantu British Council na University of Manchester w 1995 roku.

W podsumowaniu stwierdzam, że przedstawiona do oceny monografia dr Małgorzaty Hołdy pt. *On Beauty and Being: Hans-Georg Gadamer's and Virginia Woolf's Hermeneutics of the Beautiful* stanowi znaczący i oryginalny wkład w badania nad literaturą i spełnia ustawowe wymagania, podobnie jak pozostały dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny, który oceniam bardzo wysoko. Na tej podstawie wnioskuję o dopuszczenie dr Małgorzaty Hołdy do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

Katarzyna Sołtowska